

Jämställdhetskamp bör utgå från verkligheten

Svenska Dagbladet den 17 april 2025

Som medlem i Moderata Ungdomsförbundet i början av 2000-talet kallade jag mig inte bara klassiskt liberal utan också feminist. Kritiken lät inte vänta på sig. På den tiden var feminismen reserverad för vänstern. Att ens prata om jämställdhetsproblem var tabu inom högern i allmänhet och Moderaterna i synnerhet. Ett argument jag mötte var att jag, bara genom att prata om jämställdhetsproblemen, bidrog till att göra dem värre.

Föga förvånande var det många väljare som inte uppskattade att Sveriges största borgerliga parti ville titta ihjäl jämställdhetsfrågan. Som en reaktion på detta grundade jag nätverket Frihetsfeministerna och skrev boken "Frihet och feminism" (Timbro). Och även om kritiken fortsatte så var även stödet påtagligt, inte minst från kvinnliga väljare.

De senaste månaderna har dock nya forskningsresultat fått mig att återigen fundera på dynamiken mellan verkliga och uppfattade jämställdhetsproblem. En studie, publicerad i anrika *Quarterly Journal of Economics*, visar till exempel att könsskillnaden i sociala preferenser (som exempelvis altruism) är mycket mindre än vad människor tror. Förenklat uttryckt tror människor att kvinnor är mycket snällare än män, medan skillnaden i verkligheten egentligen inte är så stor.

För att förstå vilka konsekvenserna kan bli av att uppfattade och verkliga skillnader mellan män och kvinnor inte matchar genomförde jag en studie tillsammans med bland andra Linda Thunström, en svensk professor i nationalekonomi på universitetet i Wyoming.

I vårt experiment utgör en del av deltagarna kunder som kan välja att köpa råd från en ekonomisk expert. En annan grupp har till uppgift att välja vilka av de ekonomiska experterna som de vill anställa. De tror att kunderna föredrar manliga framför kvinnliga experter och väljer därför att anställa dessa. Problemet är dock att kunderna faktiskt inte gör någon skillnad på om experten är en man eller en kvinna, utan är beredda att betala lika mycket för råden oavsett. Resultatet av denna mismatch blir diskriminering i anställningsförfarandet, baserat på en felaktig tro på hur kunderna ser på kvinnor och män.

Frihetsfeminismen var ett lyckat projekt. Medvetenheten om samhällets jämställdhetsproblem är, också inom högern, betydligt större nu än den var för drygt 20 år sedan. Det är bra – eftersom många jämställdhetsproblem fortfarande finns och kan beläggas med data.

Men det finns ändå en insikt i den kritik av feminismen jag möttes av: Lika dåligt som det är att ignorera existerande jämställdhetsproblem, kan det vara att anta att de finns när de inte gör det. Något att tänka på för alla oss – och vi är rätt många just nu – som önskar sig en värld där politik baseras på verklighet och fakta snarare än på tro och känslor.

Johanna Möllerström